

ZAKON O STANDARDIZACIJI BIH

Sl. glasnik BiH br. 19/2001

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se ciljevi i principi bosanskohercegovačke državne standardizacije (u daljem tekstu: državna standardizacija BiH) i uređuje priprema, prihvatanje, objavljivanje i upotreba bosanskohercegovačkih državnih standarda (u daljem tekstu: državni standardi BiH).

Član 2

1. Izrazi, upotrebljeni u ovom zakonu, odnosno izrazi koji se u vezi sa standardizacijom najčešće upotrebljavaju imaju, shodno evropskom standardu EN 45020, slijedeće značenje:

a) standardizacija

djelatnost uspostavljanja odredaba, za opštu i višekratnu upotrebu, koje se odnose na postojeće ili moguće probleme, radi postizanja optimalnog stepena uređenosti u datom području;

b) međunarodna standardizacija

standardizacija u kojoj mogu sudjelovati odgovarajuća tijela iz svih zemalja;

c) evropska standardizacija

standardizacija u kojoj sudjeluju odgovarajuća tijela evropskih država;

d) državna standardizacija

standardizacija na nivou određene zemlje;

e) tijelo za standarde

tijelo za standardizaciju, priznato na državnom, evropskom ili međunarodnom nivou, čija je osnovna djelatnost da priprema i usvaja standarde, koji su dostupni javnosti;

f) državno tijelo za standarde

tijelo za standarde koje je na državnom nivou priznato kao državni član odgovarajućih međunarodnih i evropskih organizacija za standarde;

g) državno tijelo za standarde Bosne i Hercegovine

tijelo za standarde koje je u Bosni Hercegovini priznato kao državni član odgovarajućih međunarodnih i evropskih organizacija za standarde;

h) međunarodna organizacija za standardizaciju

organizacija za standardizaciju u koju se može učlaniti odgovarajuće državno tijelo svake zemlje:

- 1) ISO - International Organization for Standardization (Međunarodna organizacija za standardizaciju),
- 2) IEC - International Electrotechnical Commission (Međunarodna elektrotehnička komisija),
- 3) ITU - International Telecommunication Union (Međunarodni savez za telekomunikacije);

i) evropska organizacija za standardizaciju

organizacija za standardizaciju u koju se mogu učlaniti odgovarajuća državna tijela iz evropskih država:

- 1) CEN - European Committee for Standardization (Evropski komitet za standardizaciju),
- 2) CENELEC - European Committee for Electrotechnical Standardization (Evropski komitet za standardizaciju u elektrotehnici),
- 3) ETSI - European Telecommunication Standards Institute (Evropski Institut za standarde u području telekomunikacija);

j) konsenzus

opšta saglasnost koju karakterizira odsustvo trajnog suprotstavljanja zainteresiranih strana na bitna pitanja rasprave, a koja se postiže kroz proces koji nastoji uzeti u obzir gledišta svih učesnika rasprave te usaglašavanjem svih spornim činjenica.

Konsenzus nužno ne znači jednoglasnost.

k) standard

dokument za opštu i višekratnu upotrebu, donesen konsenzusom i odobren od priznatog tijela, koji sadrži pravila, smjernice ili karakteristike aktivnosti ili njihove rezultate i koji ima za cilj postizanje optimalnog stepena uređenosti u datom području;

l) međunarodni standard

standard, dostupan javnosti, koji je usvojila neka međunarodna organizacija za standardizaciju;

- m) evropski standard
standard, dostupan javnosti, koji je usvojila evropska organizacija za standardizaciju;
- n) državni standard
standard, dostupan javnosti, koji je usvojilo državno tijelo za standarde.
- o) državni standard Bosne i Hercegovine
standard, dostupan javnosti, kojega je usvojilo državno tijelo za standarde Bosne i Hercegovine.
- p) pokrajinski standard
standard, dostupan javnosti, koji je usvojen na nivou dijela neke zemlje.

II - DRŽAVNA STANDARDIZACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 3

1. Ciljevi državne standardizacije BiH su:
 - a) pospješivanje međunarodne trgovine sa sprečavanjem ili uklanjanjem barijera koje proizilaze iz neutemeljenih razlika pri poslovanju na državnom nivou;
 - b) povećanje nivoa sigurnosti, zaštite zdravlja i života te sigurnosti okoline;
 - c) unapređenje cjelishodnog iskorištenja rada, materijala i energije u procesima proizvodnje;
 - d) poboljšanje proizvodne uspješnosti uz upravljanje raznolikostima, usklađenosti i zamjenjivosti;
 - e) unapređenje kvaliteta proizvoda, procesa i usluga sa utvrđivanjem njihovih karakteristika, kojima mogu da zadovolje postavljene zahtjeve odnosno utvrđenu namjenu.

Član 4

1. Principi na kojima se temelji državna standardizacija Bosne i Hercegovine su:
 - a) dobrovoljno sudjelovanje i doprinos svih zainteresiranih strana kod pripreme i usvajanja državnih standarda BiH;
 - b) dobrovoljna primjena i korištenje državnih standarda BiH;
 - c) konsenzus, koji znači načelno slaganje značajnog dijela zainteresiranih o sadržaju državnog standarda BiH;
 - d) prioritet zajedničkih interesa zainteresiranih strana nad pojedinačnim interesima;
 - e) transparentnost rada u pripremi i dostupnost javnosti državnih standarda BiH;
 - f) međusobna usklađenost državnih standarda BiH;
 - g) poštivanje dostignutog stanja tehnike i pravila međunarodne i evropske standardizacije.

III - SUBJEKTI U PODRUČJU STANDARDIZACIJE

Član 5

1. Programiranje i obavljanje zadataka standardizacije u BiH sprovode:
 - a) Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo (u daljem tekstu: Institut) uz podršku entitetskih institucija za standardizaciju u skladu sa članom 10. ovog zakona;
 - b) Savjet za standardizaciju (u daljem tekstu: Savjet).

Član 6

1. Institut obavlja slijedeće poslove i zadatke iz područja državne standardizacije:
 - a) priprema, prihvata, izdaje i održava državne standarde BiH i druge dokumente sa područja državne standardizacije BiH;
 - b) vodi registar državnih standarda BiH;
 - c) formira stalna i privremena tehnička stručna tijela, koordinacione odbore, tehničke komitete i stalne radne grupe za izvršenje programa rada na poslovima iz područja standardizacije;
 - d) učestvuje u radu i zastupa interese državne standardizacije BiH u međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju;
 - e) sakuplja, uređuje i distribuira standarde i druga dokumenta te informacije s područja standardizacije u skladu sa programom rada uz uspostavljanje, vođenje i održavanje odgovarajućih baza podataka;
 - f) proglašava upotrebu državnih standarda BiH na prijedlog odgovarajućeg tehničkog komiteta;
 - g) izdaje glasilo namijenjeno za objavljivanje prihvaćenih državnih standarda BiH te informacija o drugim dokumentima sa područja standardizacije;
 - h) izvršava druge zadatke u skladu sa propisima i međunarodnim obavezama Bosne i Hercegovine iz područja standardizacije;
 - i) obavlja stručno-administrativne poslove za potrebe Savjeta.

Član 7

1. Savjet obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- a) utvrđuje dugoročne i godišnje planove rada na standardizaciji;
- b) prati realizaciju godišnjeg programa rada i drugih programskih akata koji se odnose na pripremanje i prihvatanje državnih standarda BiH;
- c) donosi opšti akt o proceduri pripremanja, prihvatanja i objavljivanja državnih standarda BiH;
- d) predlaže formiranje stalnih i privremenih tehničkih stručnih tijela za izvršenje programa rada na poslovima iz područja standardizacije;
- e) daje prijedloge i sugestije Savjetu ministara Bosne i Hercegovine i Institutu u vezi sa članstvom u međunarodnim i evropskim organizacijama;
- f) savjet bira predsjednika i donosi poslovnik o radu;
- g) obavlja druge zadatke iz područja standardizacije u skladu sa ovim zakonom, nalogima Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i svojim poslovníkom.

Član 8

1. Savjet ima ukupno 25 članova.

2. Članove Savjeta iz reda istaknutih stručnjaka Bosne i Hercegovine iz različitih područja iz oba entiteta imenuje, na period od četiri godine, Savjet ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog direktora Instituta. Direktor Instituta i njegov pomoćnik za standardizaciju su po položaju članovi Savjeta.

3. Savjet dio poslova i zadataka obavlja putem tri komisije i to:

- a) Komisija za opšte područje koju čini trinest članova;
- b) Komisija za elektrotehniku koju čini sedam članova;
- c) Komisija za telekomunikacije koju čini pet članova.

Član 9

1. Izvori sredstava za finansiranje rada na standardizaciji utvrđeni su Zakonom o osnivanju Instituta.
2. Rad savjeta i njegovih komisija finansira se putem Instituta.

Član 10

1. Entiteti Bosne i Hercegovine, Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska (u daljem tekstu: entiteti), mogu, u skladu sa svojim potrebama, organizirati rad u određenim područjima standardizacije.

2. Entitetske institucije za standardizaciju mogu obavljati slijedeće poslove:

- a) olakšavanje prenosa informacija o standardima i procesu donošenja standarda do krajnjih korisnika;
- b) preuzimanje sponzorstva nad radom tehničkih komiteta Instituta koji su od posebnog interesa za entitet;
- c) donošenje, distribucija i prodaja pokrajinskih standarda za koje imaju interes subjekti samo tog entiteta koji donosi standard;
- d) pružanje pomoći firmama u izradi internih standarda;
- e) organizovanje prevođenja standarda na jezik za koji entitet ima poseban interes i upućivanje prevoda u utvrđenu proceduru pripremanja i donošenja državnih standarda;
- f) prodaja standarda na jeziku za koji entitet ima poseban interes u skladu sa odgovarajućim ugovorom sa Institutom;
- g) učestvuje u predlaganju članova tehničkih komiteta iz entiteta;
- h) bavi se izdavačko-publicističkom djelatnosti iz oblasti standardizacije;
- i) obavlja nadzor u entitetu nad provođenjem državnog i entitetskog zakona o standardizaciji;
- j) obavlja edukaciju zainteresovanih subjekata iz oblasti standardizacije;
- k) radi i sve ostale poslove iz oblasti standardizacije koji nisu spomenuti u ovom zakonu.

3. Za realizaciju poslova iz stava 2. entiteti će uspostaviti ogovarajuću infrastrukturu, a njeno funkcionisanje definisati posebnim zakonom.

IV - PRIPREMA, USVAJANJE I OBJAVLJIVANJE DRŽAVNIH STANDARDARDA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 11

1. Državni standard Bosne i Hercegovine donosi Institut po posebnoj proceduri koju utvrđuje Savjet.
2. Državni standard Bosne i Hercegovine označava se kraticom BAS (u daljem tekstu: BAS standard).
3. BAS standard se štampa na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i objavljuje u glasilu Instituta.

4. BAS standard može se, također, pripremiti na podlozi ili prihvatanjem u cjelosti međunarodnog standarda, evropskog standarda ili drugih dokumenata iz područja standardizacije. BAS standard koji je na ovakav način pripremljen može se izdati na jezicima iz stava tri ovog člana ili na stranom jeziku.

5. Ukoliko ne postoji interes Bosne i Hercegovine za određeni standard čije donošenje predlaže jedan entitet, taj entitet može pokrenuti proceduru donošenja tog standarda u formi pokrajinskog standarda.

Član 12

1. BAS standard se objavljuje kao posebna publikacija i on je autorski rad u skladu sa zakonom o autorskim pravima.

2. Umnožavanje ili distribucija dijelova ili cjeline bez saglasnosti Instituta nije dozvoljena.

V - UPOTREBA BAS STANDARDARDA

Član 13

1. Upotreba BAS standarda je dobrovoljna, sem u slučaju kada je obavezna primjena određena posebnim propisom.

2. Propis, koji nalaže obaveznu primjenu standarda, mora se pozivati na BAS standard.

Član 14

1. Usklađenost proizvoda, procesa ili usluga sa BAS standardima može se potvrditi izjavom, certifikatom ili znakom usklađenosti.

2. Izjavu o usklađenosti sa BAS standardima davalac izdaje na vlastitu odgovornost.

VI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15

Standardi JUS, koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini na osnovu Uredbe sa zakonskom snagom o preuzimanju zakonskih i podzakonskih akata bivše SFRJ, ("Službeni list RBiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94.), a nisu zamijenjeni BAS standardima, mogu se upotrebljavati u Bosni i Hercegovini do njihove zamjene, a najkasnije do 31. decembra 2003. godine, sem ako JUS standardi sa obaveznom primjenom nisu zamijenjeni odgovarajućim propisima

Član 16

1. BAS standardi, uključujući i preuzete međunarodne i evropske standarde, koji su izdati prije stupanja na snagu ovoga zakona, ostaju i dalje na snazi.

2. Savjet će verifikovati listu prethodno izdatih BAS standarda.

3. Savjet će definisati prioritete za prevođenje BAS standarda na službene jezike Bosne i Hercegovine i te prevedene standarde objaviće u roku od 12 mjeseci.

Član 17

U roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona konstituisaće se Savjet iz člana 5. ovoga zakona.

Član 18

Stručna radna tijela, koordinacioni odbori, tehnički komiteti i stalne radne grupe za pripremu standarda koji postoje na dan stupanja na snagu ovoga zakona nastavljaju sa radom u zatečenom sastavu i prema postojećim pravilima do usklađivanja njihovog rada sa odredbama ovoga zakona, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 19

1. Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje primjena odredaba Zakona o standardizaciji ("Službeni list RBiH", br. 13/93, 13/94 i 9/95) koje se odnose na standardizaciju.

2. Entiteti su dužni u roku od šest mjeseci izvršiti usaglašavanje svojih zakona o standardizaciji sa ovim zakonom.

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objaviće se i u službenim glasilima entiteta.